

Strandviva finns på den svenska rödlistan och är placerad i kategorin missgynnad (NT). Strandviva ingår också i EU:s habitatdirektiv, vilket innebär att Sverige åtagit sig att skydda arten inom EU:s nätverk Natura 2000. Den är även fridlyst.

Strandvivan är en flerårig ört, 5-20 cm hög med blekvioletta blommor i en flocklik, gles samling i stjälkens topp. Blommorna är heterostyla, det vill säga de har antingen korta ståndare och långt stift eller långa ståndare och kort stift. Blommorna är relativt stora med en rosa, 10-20 mm bred krona. Blomningstiden infaller under juni-juli månad.

Arten kan föröka sig vegetativt genom utlöpare. Bladen är något köttiga och saknar mjöl på baksidan. De har ett smalt skaft och en tvär bas. Vid basen av den spensliga stjälken sitter bladen i rosett. Hela växten gör ett spensligt intryck.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av Art-Databanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT - Missgynnad

DD - Kunskapsbrist

Foto: Åke Svensson

Foto: Mora Aronsson

Strandviva växer i övriga Norden också i Norge och Finland.

Strandviva

förekommer längs Norrbottens kust från Luleå till Haparanda på ett trettio-tal lokaler. Arten har tre utbredningsområden i norra Europa. De svenska lokalerna i Norrbotten är en del av en större utbredning längs Bottenviken med tyngdpunkt i finska Uleåborg. I Norge finns den från Troms till Varangerhalvön och vidare över på den ryska sidan. Det tredje området är stränderna runt Vita havet i Ryssland.

Strandviva växer på sötvattenspåverkade strandängar och vågexponerade moränstränder. Den har sina rikaste förekomster på låga öar i yttre havsbandet, och där den naturliga vågpåverkan och isskrivningen är som kraftigast är förekomsten av strandviva som störst. Den växer ofta i små fuktsvackor och tål översvämning av både sött och salt vatten.

Arten är konkurrenssvag och ljuskrävande. Främsta hotet mot arten är exploatering och igenväxning. I ett längre perspektiv är lokalerna inte stabila eftersom landhöjningen ger ändrade förutsättningar som medför att lokaler försvinner och nya kommer till. I samma miljö som strandvivan växer ofta strandögontröst (*Euphrasia bottnica*).

Om du vill läsa mer om strandviva eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för strandviva hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
Världsnaturfonden WWF
ArtDatabanken